

*Centrul de Informare
în domeniul Drepturilor Omului
Информационный Центр по Правам Человека*

RAPORT de EVALUARE

a ponderii Drepturilor Omului
în Programele Electorale ale Concurenților Electorali
în cadrul electoralei Parlamentare 2010

SUMAR EXECUTIV

Studiul ponderii Drepturilor Omului în programele concurenților electorali în cadrul alegerilor Parlamentare 2010 a demonstrat că **subiectul asigurării drepturilor fundamentale ale omului este foarte departe de a fi prioritar în agendele concurenților electorali la alegerile parlamentare anticipate 2010.**

Din 27 concurenți care dispun de un program electoral:

- Doar **un singur concurent electoral** (Partidul Liberal) propune un program care a atins un punctaj zecimal – 25,5 puncte - și care astfel se califică ca **program minim** sub aspectul integrării drepturilor omului;
- **2 partide** (Partidul Democrat și Partidul Comuniștilor din Republica Moldova) propun un **program marginal** sub aspectul integrării drepturilor omului, acumulând respectiv 9,5 și 6 puncte;
- Restul **23 partide propun un program ignorant** sub aspectul integrării drepturilor omului, acumulând între 0 și 5 puncte, dintre care 10 concurenți electorali au acumulat scorul total egal cu 0, iar 13 concurenți electorali au acumulat scorul total între 0,5 și 5 puncte;
- **Un partid** (Partidul Umanist din Moldova) propune un **program electoral atentant la drepturile fundamentale ale omului**, acumulând -10 (minus zece) puncte.

Cu toate că Republica Moldova are deficiențe istorice foarte grave la capitele: a) asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali; b) asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate; c) asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii – **nici un concurent electoral nici măcar tangențial nu a abordat aceste subiecte în programele sale electorale.**

Absoluta majoritate a punctelor acumulate de programele electorale cu punctaje diferite de 0 se datorează tratării problemei discriminării pe motive etno-lingvistice, într-o măsură mai mică a problemei discriminării persoanelor cu dizabilități și a problemei asigurării dreptului la mediul înconjurător sănătos. Restul drepturilor fundamentale se regăsesc în programele electorale doar a 1-2 concurenți electorali deseori într-o măsură tangențială sau declarativă.

Este absolut frapant faptul că evenimentele din 7 aprilie 2009 se regăsesc în programele electorale exclusiv sub aspectul daunelor aduse clădirilor Președinției și Parlamentului, nimicirii documentelor importante, dar **în nici un caz sub aspectul violării masive și grave a drepturilor fundamentale ale omului:** dreptului de a nu fi supus torturii sau maltratărilor, dreptului de a nu fi supus unui arest arbitrar și nejustificat și dreptului la un proces judiciar echitabil și imparțial. Nici un concurent electoral nu mai pune ca prioritate identificarea și sancționarea celor vonovați în comiterea acestor încălcări.

Este cunoscut faptul că Republica Moldova este grav afectată de viciul încălcării drepturilor omului și pierde în continuare dosar după dosar la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Cu toate acestea, nici un concurent electoral nu a inclus în programul său idei consistente pentru ameliorarea situației drastice în acest domeniu.

Majoritatea concurenților electorali au preferat, din păcate, să se limiteze la simple declarații referitoare la drepturile omului, sau la **prezentarea tangențială și superficială** a acestor subiecte și nicidecum să analizeze în profunzime problema dată, pentru a încerca să scoată la iveală niște soluții și acțiuni concrete în acest domeniu.

Notă importantă:

Studiul prezentat vizează **exclusiv reflectarea și soluții oferite de concurenți electorali în domeniul drepturilor omului în cadrul programelor electorale.** Studiul nu și-a pus ca scop examinarea practicilor și declarațiilor anterioare ale concurenților respectiv și nici nu evaluează implementarea reală a angajamentelor asumate de concurenții electorali în baza programelor prezentate. În nici un caz acest studiu nu poate fi tratat ca evaluare generală a partidelor și candidaților independenți în ceea ce privește abordarea lor a problematicii drepturilor omului la general, în afara programelor electorale.

METODOLOGIA

În vederea examinării ponderii drepturilor omului în programele electorale ale concurenților electorali în cadrul electoralului Parlamentare 2010 au fost utilizate programele concurenților electorali expuse și prezente la site-ul www.alegeri.md pînă la data de 15 noiembrie 2010. Din programele identificate au fost extrase și analizate sub aspectul consistenței prevederile care în mod direct sau tangențial vizează domeniul drepturilor omului.

Analiza și evaluarea programelor electorale s-a efectuat sub aspectul prezenței și consistenței a prevederilor ce vizează 10 categorii după cum urmează:

- 1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali;
- 2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate;
- 3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului;
- 4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație;
- 5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii;
- 6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie;
- 7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială;
- 8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane;
- 9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos;
- 10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale.

Pentru fiecare categorie maximum constituie 10 puncte, în total maximum de puncte face 100 de puncte.

Cele zece categorii din domeniul drepturilor omului reprezintă zece domenii în care Republica Moldova istoric a înregistrat mai multe probleme. Aceste zece domenii se regăsesc în raporturile anuale și tematice ale Centrului pentru Drepturile Omului din Republica Moldova (<http://www.ombudsman.md/md/anuale>), Amnesty International (<http://www.amnesty.org/en/region/moldova>), asociația PROMO-LEX (<http://www.promolex.md/index.php?module=publications>). Marea majoritate a drepturilor vizate fac parte integrală a Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Reieșind din punctajele totale acumulate programele concurenților electorali au fost calificate după cum urmează:

Program excelent integrat sub aspectul drepturilor omului	– peste 80 puncte - 100 puncte
Program avansat integrat sub aspectul drepturilor omului	– peste 50 puncte - 80 puncte
Program minim integrat sub aspectul drepturilor omului	– peste 25 puncte - 50 puncte
Program marginal integrat sub aspectul drepturilor omului	– peste 5 puncte - 25 puncte
Program ignorant sub aspectul drepturilor omului	– 0-5 puncte
Program program atentant la drepturile fundamentale ale omului	– sub 0 puncte

La citarea programelor electorale s-a păstrat ortografia originalelor. Sublinieri în cadrul citatelor este efectuat de autorii studiului în vederea identificării mai facile a prevederilor relevante. Programele Mișcării social-politice “Ravnopravie”, partidului „Patrioții Moldovei”, candidatului independent Tatiana Țimbalist au fost identificate pe site-ul www.alegeri.md doar în limba rusă și pentru scopurile acestui studiu prevederile relevante au fost traduse de autorii studiului.

Partidul Național Liberal (PNL)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o mențiune în privința subiectului asigurării procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului.

Asigurarea independentei, inclusiv financiare, a justiției, cu supremația normelor din actele și convențiile internaționale, la care statul este parte;

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc câteva mențiuni în privința subiectului combaterii și prevenirii discriminării și asigurării incluziunii sociale:

PNL va implementa Codul de conduită al funcționarului public, ce va exclude corupția, încălcarea libertăților și a drepturilor omului, discriminarea acestuia

PNL va încuraja păstrarea identității etnoculturale, lingvistice a alogenilor, prin stimularea cunoașterii limbii materne, a culturii și a tradițiilor, va integra grupurile etnice în societate prin cunoașterea limbii, istoriei și a culturii populației românești majoritare, va crea condiții favorabile studierii și utilizării limbii române în instituțiile de stat și în locurile publice din R.Moldova

Este de menționat că clauzele de mai sus poartă cu caracter de favorizare a majorității asupra minorităților etnolingvistice.

Punctaj atribuit – 2 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o clauză care vizează o activitate consistentă în vederea combaterii și prevenirii violenței familiale împotriva femeilor:

PNL va imbunatati centrele de plasament pentru batrini si pentru victimele violentei in familie

Punctaj atribuit – 1 punct.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL atribuit Programului PNL – 3,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Democrat din Moldova (PD)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește un alineat care abordează subiectul accesului la justiție.

Imposibilitatea de a obține dreptatea, în primul rind în organele de justiție ale Republicii Moldova este cea mai mare dezamăgire a acestui an de guvernare al Alianței pentru Integrare Europeană. Reformarea justiției, dezrădăcinarea corupției, modernizarea sistemului judecătoresc - toate acestea sunt imperative pentru țara noastră, pentru viitoarea guvernare din care PDM va face parte. Partidul Democrat își propune instituirea unui sistem judecătoresc modern, european, capabil să asigure o justiție independentă, imparțială, funcțională și transparentă.

Punctaj atribuit – 1,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc mai multe prevederi destul de detaliate în privința combaterii și prevenirii discriminării și asigurării incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, apartenență politică, vîrstă, după cum urmează:

O Moldova puternică și solidară, unde toți cetățenii, indiferent de proveniența etnică, se simt bine și confortabil.

V. Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

- implementarea prevederilor Convenției ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, eliminarea tuturor obstacolelor pentru incluziunea activă și efectivă a acestor persoane în viața socială;
- asigurarea efectivă a accesului persoanelor cu dizabilități la educație, eliminarea elementelor discriminatorii în educație;
- promovarea politicilor de stimulare a angajării în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități;
- elaborarea, adoptarea și implementarea fără întârziere a legii privind serviciile sociale;
- deinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități;
- majorarea alocației de îngrijire pentru invalizii de gradul I;

- includerea în stagiul de cotizare a perioadei de îngrijire a unui copil invalid, a unui invalid de gradul I și a unei persoane ce a depășit vârsta de 75 de ani

VI. Deinstituționalizarea copiilor

- promovarea politicilor de deinstituționalizare a copiilor;
  - stimularea procesului de reîntegrare a copilului în familia sa biologică;
  - plasarea copiilor în familii foster sau instituții de tip familial;
  - dezvoltarea serviciului de asistenți sociali și sistemului de servicii speciale acordate familiilor cu copii adoptivi.
- eliminarea oricăror forme de discriminare de pe piața muncii, persoanele în etate având libertatea deplină de a munci și după atingerea vârstei de pensionare;
- la fel de important este asigurarea unei echități veritabile între bărbați și femei, ținând cont de oportunitățile de angajare și diferențele de salarizare între bărbați și femei. Femeile, de multe ori, primesc salarii mai mici, din care cauză, respectiv, femeile au pensii mai mici față de bărbați. Inegalitățile ce țin de nivelul de salarizare trebuie să fie eliminate, eliminând, astfel, discriminarea gender în angajarea în câmpul muncii;

Armonia interetnică

Partidul Democrat din Moldova nu-i divizează pe cetățeni după criteriile etnice. Pentru noi nu există «băștinași» și «venetici». Toți cetățenii Moldovei, indiferent de originea lor etnică, sînt membri cu drepturi depline ai "NAȚIUNII MOLDOVENEȘTI". Partidul Democrat din Moldova este cel mai consecvent adept, promotor și edificator al Națiunii Politice Moldovenești, care îi unește pe oameni nu prin legături de sînge, ci prin cultură, cetățenie și scopuri comune. Partidul Democrat consideră că diversitatea etnoculturală a Moldovei reprezintă un potențial enorm de dezvoltare, PDM va susține și va dezvolta pe toate căile această diversitate. Această diversitate reprezintă cea mai mare bogăție și valoare, prin aceasta noi sîntem interesați lumii.

Punctaj atribuit – 7,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește un alineat care în mod tangențial abordează subiectul asigurării dreptului la mediul înconjurător sănătos:

Asigurarea accesului echitabil al cetățenilor la servicii și infrastructură de calitate, la resurse și suport pentru desfășurarea activităților economice poate fi obținută doar prin conjugarea eforturilor autorităților publice centrale și locale, sectorului public și privat, societății civile. Aceasta presupune dezvoltarea echilibrată și durabilă a tuturor localităților țării, prin identificarea oportunităților și posibilităților de realizare a priorităților de dezvoltare regională, printre care reabilitarea infrastructurii, dezvoltarea sectorului privat și dezvoltarea pieței forței de muncă, asigurarea protecției mediului și sporirea atractivității turistice.

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 9,5 puncte (program marginal sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Liberal (PL)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Printre prioritățile de guvernare ale PL se enumără:

- *Reforma sistemului judecătoresc, care va eficientiza actul justiției și va contribui la prevenirea corupției în instanțele de judecată.*

Alte prevederi consistente în privința asigurării procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului în Programul PL nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Programul electoral al PL conține un capitol separat și detaliat în privința libertății de exprimare și independența mediilor de informare.

În acest domeniu politica PL va urmări:

- *asigurarea independenței editoriale a posturilor publice de radio și televiziune;*
- *modernizarea și profesionalizarea Companiei Publice “Teleradio- Moldova” conform standardelor europene;*
- *depolitizarea CCA și a procesului de atribuire a frecvențelor;*
- *adoptarea unui nou Cod al Audiovizualului care ar reglementa: asigurarea independenței financiare reale a Companiei “Teleradio-Moldova”, inclusiv prin elaborarea și adoptarea unor bugete pentru o perioadă mai mare decât cea a guvernării, introducerea taxei pentru audiovizualul public, care va implica cetățenii în responsabilizarea audiovizualului public;*
- *dezbateră publică a Caietului de sarcini al IPNA Compania „Teleradio-Moldova”. Obligarea CO să prezinte rapoarte la fiecare șase luni și nu doar în Parlament, ci și în cadrul unor evenimente publice speciale;*
- *introducerea obligativității unor audieri parlamentare anuale pe marginea activității CCA, cu rapoarte prezentate de toate părțile interesate, inclusiv de societatea civilă;*
- *inclusiunea mecanismelor de responsabilizare a CCA în ansamblu și a fiecărui membru al CCA pentru aplicarea prevederilor Codului Audiovizualului;*
- *accelerarea procesului de trecere la televiziunea digitală în mod transparent și fără excluderea unor radiodifuzori de pe piața media;*
- *excluderea și descurajarea utilizării de către autoritățile publice a mass-media în calitate de instrument de propagandă politică, precum și crearea de condiții egale de dezvoltare a mass-media prin desființarea monopolului și a concentrării proprietății mass-media prin adoptarea Proiectului de lege privind deetatizarea publicațiilor periodice din Republica Moldova;*
- *elaborarea și implementarea unor mecanisme clare și transparente de utilizare a banilor publici în mass-media. Adoptarea proiectului de lege cu privire la ajutoarele de stat pentru dezvoltarea presei;*
- *asigurarea transparenței și accesului liber la informația cu privire la proprietățile mass-media, inclusiv asupra informației despre tirajele de presă și structurile de holding mass-media.*

Prevederile programului PL în privința asigurării libertății de exprimare sunt detaliate, concrete și consistente.

Punctaj atribuit – 9 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Programul PL conține câteva prevederi de ordin general în privința asigurării principiului nediscriminării, cum ar fi:

Administrația publică trebuie reorganizată pe baza eficienței, transparenței, a accesului liber la informațiile publice, a adaptabilității la cerințele populației, a nediscriminării, a principiilor proporționalității, subsidiarității și parteneriatului public-privat ...

• *Asigurarea egalității șanselor pentru toți cetățenii.*

Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți cetățenii, indiferent de gen, etnie, confesiune religioasă, este un drept fundamental al fiecărui cetățean.

În același timp în Programul PL se regăsește un două prevederi specifice în privința incluziunii sociale a persoanelor cu abilități fizice limitate, cum ar fi:

Direcția e-Incluziune în cadrul căreia vor fi create condiții adecvate pentru promovarea intereselor specifice ale utilizatorilor cu handicap și ale celor cu nevoi sociale speciale.

Crearea condițiilor pentru practicarea sportului de către persoanele cu handicap, organizarea unor competiții republicane ale sportivilor cu handicap, dezvoltarea sportului de performanță pentru persoane cu handicap și participarea celor mai buni sportivi la competiții internaționale.

• *integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități;*

• *eliminarea factorilor ce limitează accesul la învățământ pentru copiii din familiile defavorizate și îmbunătățirea accesului acestora la învățământul primar și secundar, în special în localitățile rurale;*

• *asigurarea accesului la învățământ al tuturor copiilor de vârstă școlară și garantarea șanselor egale de a învăța;*

În capitolul intitulat *Politica în domeniul culturii* se regăsesc unele prevederi cu caracter discutabil din punct de vedere a egalității tuturor cetățenilor Republicii Moldova indiferent de naționalitate, origine etnică și limbă vorbită. Se observă un accent sporit pe asigurarea *culturii românești*.

Pentru a asigura o dezvoltare echilibrată a societății, este necesară o finanțare adecvată a tuturor instituțiilor culturale. PL pledează pentru instituirea unui sistem complex de evidență, salvagardare și dezvoltare a patrimoniului cultural, care este parte integrantă a culturii românești.

În continuare se face o declarație de echilibrare a prevederilor anterioare:

• *protejarea și promovarea, conform principiilor liberale, a limbilor și culturilor minorităților naționale de pe teritoriul Republicii Moldova.*

Punctaj atribuit – 4 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Programul electoral al PL conține un capitol separat și destul de detaliat în politiciile în domeniul mediului înconjurător, după cum urmează:

PL consideră protecția mediului înconjurător drept un domeniu prioritar pentru Republica Moldova și o condiție inerentă pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Dezvoltarea durabilă reprezintă politica bazată pe

responsabilizarea și educația întregii societăți privind protecția mediului, politică ce trebuie să fie marcată de trecerea de la o abordare bazată pe constrângere la una bazată pe stimulente. PL va dezvolta o politică de mediu activă și integrată, pentru a face față provocărilor de ordin economic, atunci când obiectivele de mediu par a limita competitivitatea industrială și creșterea economică. În acest context, PL își propune dezvoltarea unei politici naționale de mediu bazată pe următoarele principii generale:

- a) principiul precauției cu privire la activitățile cu impact asupra calității mediului;
- b) principiul prevenirii poluării și a riscurilor ecologice;
- c) principiul conservării biodiversității, a moștenirii culturale și istorice;
- d) principiul "poluatorul și utilizatorul plătește", care presupune plăți directe obligatorii atât pentru cei care poluează mediul, cât și pentru cei care utilizează resursele naturale;
- e) principiul stimulării activităților de redresare a mediului (prin acordarea de subvenții, credite etc.).

Printre obiectivele specifice ale politicii de mediu propuse de PL se numără următoarele:

- îmbunătățirea calității apei și a accesului la infrastructura de apă și apa uzată, prin asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în zonele urbane și rurale;
- dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor prin perfecționarea rețelei de colectare, transportare, depozitare, neutralizare și reciclare a deșeurilor și reducerea numărului de zone poluate istoric;
- îmbunătățirea calității fondului funciar prin dezvoltarea unui program național de amenajare și utilizare durabilă a solurilor și de combatere a eroziunii solurilor;
- protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural, prin dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate, acordându-se atenție sporită speciilor de floră și faună amenințate cu dispariția, precum și celor cu valoare economică ridicată. Se va urmări ca reconstrucția ecologică a unor sisteme deteriorate să contribuie la asigurarea unei stări favorabile de conservare a speciilor cu vulnerabilitate ridicată. Conservarea zonelor umede din bazinul râurilor Nistru și Prut, prin dezvoltarea unor măsuri de reconstrucție ecologică bazate pe principii moderne de management durabil, inclusiv prin controlul riguros al surselor de poluare, reprezintă una din prioritățile majore privind protecția mediului în context transfrontalier;
- reducerea riscului de producere a dezastrilor naturale, prin sporirea capacității de prevenire, control și intervenție, prin realizarea unui sistem perfecționat de monitorizare integrată a factorilor de mediu, realizarea unui sistem informațional eficient, care să poată răspunde în timp real unor situații de urgență;
- dezvoltarea unor sisteme de automonitorizare la agenții economici a căror activitate are un impact deosebit asupra mediului și care prezintă un grad sporit de risc la poluări accidentale;
- implementarea unui mecanism de aplicare efectivă a legislației de mediu și adoptarea sistemului de norme, standarde și reglementări compatibile cu exigențele Uniunii Europene;
- întărirea capacităților instituționale și formarea competențelor necesare realizării unui parteneriat între instituțiile de mediu din Republica Moldova și cele ale Uniunii Europene, asigurându-se astfel suportul administrativ necesar valorificării oportunităților și avantajelor majore oferite în cadrul strategiilor și instrumentelor destinate sprijinirii republicii noastre în procesul de pregătire pentru aderare.
- descentralizarea sistemului instituțional prin aplicarea consecventă a principiului autonomiei administrative și a principiului "poluatorul plătește". În acest context, se vor stabili competențe de protecție a mediului la nivelul comunităților locale reprezentate de autoritățile locale și se vor încuraja politicile preventive de protecție a mediului la nivelul agenților economici, cu efecte în reducerea cheltuielilor bugetare;
- aplicarea instrumentelor financiare pentru preluarea acquis-ului comunitar, în special în ceea ce privește domeniul exploatarea apei, protecției mediului în industrie, agricultură, protecția solului și a terenurilor degradate, producția organică și certificarea produselor organice;
- dezvoltarea capitalului uman din domeniul mediului prin îmbunătățirea sistemului educațional formativ și informativ, promovarea cercetării științifice și promovarea unor lucrări specifice. Crearea de noi locuri de muncă în domeniul mediului și reducerea șomajului prin reconversia forței de muncă;
- constituirea și gestionarea judicioasă a fondurilor ecologice, ca principal instrument în realizarea obiectivelor prioritare de mediu;
- perfecționarea cadrului juridic și instituțional pentru facilitarea și stimularea dialogului între autorități și societatea civilă asupra strategiei, politicilor, programelor și deciziilor privind mediul și dezvoltarea socio-economică;
- sprijinirea tendințelor de extindere a Fondului Forestier până la 17 la sută din teritoriul național;
- stimularea cooperării transfrontaliere, regionale și continentale a ecologiștilor moldoveni;
- dezvoltarea capacităților ONG, fortificarea comunității neguvernamentale de mediu și integrarea acestei comunități în comunitatea ecologică europeană;
- scutirea de taxe a tehnologiilor moderne, non-poluante aduse la unitățile economice și a echipamentului destinat energiilor alternative, biogazului etc.;
- susținerea unui Program Național de informare, conștientizare și educație ecologică.

Prevederile programului PL în privința asigurării libertății de exprimare sunt detaliate, concrete și consistente.

Punctaj atribuit – 9 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc prevederi generale în privința cadrului instituțional, normativ și educațional ce ține de domeniul drepturilor omului:

Reforma sectorului de securitate

O reformă cuprinzătoare în vederea consolidării statului de drept nu este posibilă fără reforma sectorului de securitate. În acest sens, vor fi reorganizate organele afacerilor interne, serviciul de informații și securitate, armata națională, serviciile de grăniceri, carabineri și vamal. Reforma va corespunde standardelor internaționale și angajamentelor Republicii Moldova, în particular ale acelor care rezultă din aderarea la Convenția Europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform exigențelor Consiliului Europei și Uniunii Europene, precum și Planului de Acțiuni Individuale ale Parteneriatului Republica Moldova – NATO.

Îndeplinirea integrală a angajamentelor internaționale asumate față de Consiliul Europei și UE în domeniul dezvoltării și democratizării interne a Republicii Moldova și anume în vederea consolidării instituțiilor democratice, respectării drepturilor și libertăților omului, asigurării independenței mass-media, asigurării independenței justiției;

Punctaj atribuit – 3 puncte.

PUNCTAJ TOTAL atribuit Programului PL – 25,5 puncte (program minim sub aspectul drepturilor omului).

Partidul "Moldova Unită – Единая Молдова" (PMUEM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Concilierea interetnică – un factor de stabilitate socială

- *Asigurarea drepturilor constituționale egale tuturor cetățenilor Republicii Moldova indeferent de apartenența națională și religioasă;*
- *Organizarea unui referendum privind denumirea limbii de stat și acordarea unui statut special constituțional limbii ruse;*
- *Asigurarea reprezentării proporționale a etniilor în instituțiile de stat;*
- *Partidul recunoaște rolul și aportul considerabil pe care-l are Biserica creștin-ortodoxă în viața, istoria și cultura poporului nostru.*

- *Acordarea unor înlesniri suplimentare invalizilor de gradul I și II, deținători de patente, precum și persoanelor care întrețin membri de familie inapți de muncă.*

Punctaj atribuit – 2,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 2,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Popular Creștin Democrat (PPCD)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Mișcarea „Actiunea Europeană” (MAE)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o informație declarativă referitor la acest capitol și anume: *“MAE cere dreptate pentru fiecare moldovean: promovează legi drepte, care să se aplice în interesul tuturor oamenilor de bună-credință”.*

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o informație declarativă referitor la acest capitol și anume: *“Susținem modificarea de fond a legislației în domeniul violenței domestice și pedepsirea aspră a celor care o încalcă.”*

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o informație declarativă referitor la acest capitol și anume: *“Susținem modificarea de fond a legislației în domeniul violenței domestice și pedepsirea aspră a celor care o încalcă.”*

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 1,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul "Patrioții Moldovei"

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o singură prevedere care tratează subiectul combaterii și prevenirii discriminării.

Realizarea politicii de cadre, bazate pe criterii de profesionalism și devotament față de Patria, care exclude orice discriminare pe motive de etnie, limbă sau patrimoniu.

Punctaj atribuit – 1 punct.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 1 punct (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul "Pentru Neam și Tară" (PpNT)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o prevedere foarte generală, care are tangență cu dreptul la un proces judecătoresc echitabil și cu dreptul la un remediu efectiv împotriva încălcărilor drepturilor omului:

Dizolvarea instanțelor economice mafiogene, responsabilizarea judecătorilor, procurorilor și anchetatorilor pentru tendințozitate, înăsprirea măsurilor și profilaxia pentru viitor, modificarea/ajustarea cadrului legal de prevenire a fenomenului mafiei și corupției. Demilitarizarea Procuraturii, control public asupra CCCEC: să întoarcem de la mafia înapoi Statului judecătoriile, procuratura, ministerele!

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0,5 puncte (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Republican din Moldova (PRM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Alianța Moldova Noastră

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește informație referitor la acest capitol și anume:

- *“Pentru a materializa viziunea sa de dezvoltare națională, AMN va urmări pe parcursul guvernării sale atingerea prioritară a obiectivelor cheie. Realizarea acestora va implica mobilizarea tuturor cetățenilor și asigurarea unei coeziuni naționale sporite. În acest fel, beneficiile de dezvoltare obținute nu se vor limita doar la arealul capitalei sau la segmente elitiste înguste, ci se vor propaga în toată țara, iar oamenii – indiferent de etnie și mediu de trai – vor fi cu adevărat mândri de faptul că sunt cetățeni ai unei țări mici, dar dinamice și ambițioase”*
- *Realizarea egalității autentice a femeii în societate, crearea condițiilor favorabile pentru realizarea posibilităților și capacităților femeilor; încadrarea activă a femeilor în toate domeniile vieții economice și sociale, promovarea femeilor în posturi de conducere, apărarea socială a femeilor și consolidarea familiei.*

Punctaj atribuit – 2,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 2,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Umanist din Moldova (PUM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc prevederi care în mod direct atentează la libertatea de conștiință și religie, nediscriminarea pe motiv de religie, precum și la principiul separării și echidistanței bisericilor de stat:

Venind în Parlament, umaniștii creștini vor insista asupra desfășurării referendumului republican legislativ privind introducerea disciplinei "Bazele Ortodoxiei" în învățământul pre-universitar din Republica Moldova.

PUM va propune încheierea unui Acord Constituțional dintre Stat și Biserică [Biserica Ortodoxă], după modelul Acordului Constituțional dintre Statul Georgian și Biserica Ortodoxă Georgiană, încheiat în anul 2002.

Partidul Umanist va veni în Parlament pentru a transpune în viață aceste oferte electorale și a restabili încrederea în popor, ordinea și valorile creștin-ortodoxe tradiționale ale acestui neam.

Punctaj atribuit – (-5) puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc prevederi care în promovează discriminarea pe motiv de religie în învățământul pre-universitar, dar și în viața publică:

Venind în Parlament, umaniștii creștini vor insista asupra desfășurării referendumului republican legislativ privind introducerea disciplinei "Bazele Ortodoxiei" în învățământul pre-universitar din Republica Moldova.

Partidul Umanist va veni în Parlament pentru a transpune în viață aceste oferte electorale și a restabili încrederea în popor, ordinea și valorile creștin-ortodoxe tradiționale ale acestui neam.

Punctaj atribuit – (-5) puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – (-10) puncte (program atentant la drepturile fundamentale ale omului).

Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc câteva prevederi referitoare la combaterea și prevenirea discriminării pe motiv de apartenență etnică, la asigurarea diversității etnoculturale, la incluziune socială pe motiv de abilități fizice.

Asigurarea accesului egal al copiilor și tinerilor de toate etniile din țară la învățământ de calitate.

Înlăturarea consecventă a obstacolelor pentru integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități.

Crearea de condiții politice interne și internaționale care vor asigura independența Republicii Moldova conform standardelor și libertăților europene, controlului civic al guvernării, dezvoltării identității naționale moldovenești, de păstrare a diversității etnoculturale ...

Punctaj atribuit – 3 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc două prevederi care vizează asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos:

Îmbunătățirea calității mediului înconjurător prin extinderea terenurilor împădurite, crearea parcurilor naționale și rezervațiilor naturale. Crearea unei infrastructuri moderne și sigure de protecție în caz de inundații și alte calamități naturale. Reabilitarea ecologică imediată a capitalei Republicii Moldova în baza tehnologiilor și standardelor moderne. Salvarea râului Nistru și altor bazine acvatice.

Asigurarea securității energetice a Republicii Moldova. Dezvoltarea surselor alternative de energie, regenerabile, bazate pe tehnologii ecologic pure și eficiente din punct de vedere economic.

Punctaj atribuit – 3 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 6 puncte (program foarte marginal sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Valeriu Pleșca

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o singură prevedere care în mod foarte general abordează drepturile vizate:

• *Apărarea Cetățenilor de fărădelegile judecătorești. Garantarea executării hotărârilor judecătorești. Realizarea independenței reale a puterii judecătorești și a responsabilității judecătorilor pentru hotărârile ilegale.*

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o singură prevedere care în mod foarte general abordează drepturile vizate:

Realizarea obiectivului egalității tuturor în fața legii - de la șeful statului până la cetățeanul de rând. Informarea în problemele juridice și consultarea gratuită a cetățenilor.

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 1 punct (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Gabriel Stati

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc două prevederi generale referitoare la independența sistemului judecătoresc:

- *depolitizarea administrației publice, a modalității de numire a judecătorilor și a procurorilor;*
- *finanțarea sistemului judecătoresc și asigurarea independenței acestuia;*

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Popular Republican (PPR)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Mișcarea social-politică "Ravnopravie"

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc două puncte care abordează subiectul combaterii și și prevenirii discriminării și asigurării incluziunii sociale pe motiv de naționalitate, origine etnică.

- *Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorităților naționale în Republica Moldova;*
- *Asigurarea reprezentării proporționale a minorităților naționale în sistemul organelor publice de stat (guvern, ministere, judecătoria, organele vamale, procuratura, etc).*

Punctaj atribuit – 1,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 1,5 puncte (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Social Democrat (PSD)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o mențiune tangențială în privința reformării sistemului judecătoresc:

Realizarea reformei judiciare și schimbarea principiilor de control a puterii judecătorești de către societatea civilă;

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o prevedere consistentă în privința asigurării nediscriminării și incluziunii sociale pe motiv de limbă:

Ratificarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Cartei europene a limbilor regionale și limbilor minorităților naționale;

Punctaj atribuit – 1 punct.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o mențiune foarte tangențială în privința dreptului la mediul:

„Moldova – ECO” este un brand, care urmează să fie marcat pe ambalajul fiecărui produs alimentară exportat, iar aceasta constituie un proiect ambițios ce va permite calificarea Republicii Moldova ca stat specializat în fabricarea produselor alimentare ecologic pure.

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 2 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Victor Stepaniuc

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Mișcarea social-politică a Romilor din Republica Moldova (MRRM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Gheorghe Russu

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Muncii (PM)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Partidul Ecologist "Alianța Verde" din Moldova (PEMAVE)

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește un capitol care tangențial abordează dreptul la un proces judecătoresc echitabil și la un remediu efectiv împotriva încălcărilor drepturilor omului:

- *PEM-AVE militează pentru garantarea tuturor drepturilor legale ale cetățenilor, asigurând accesul ne-îngrădit la justiție al tuturor cetățenilor;*
- *PEM-AVE optează pentru un sistem juridic independent în care să fie judecate faptele și nu oamenii, asigurând instituirea unui sistem juridic angajat și competent, care să prevadă și evaluarea calității actului de justiție;*
- *PEM-AVE va asigura o administrație eficientă a justiției, întreprinzând măsuri energice de eradicare a crimei și corupției.*

Punctaj atribuit – 1 punct.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

În programul concurentului electoral în cauză se regăsesc mai multe teze generale ce țin de dreptul la mediul înconjurător sănătos:

- PEM-AVE garantează soluționarea problemelor legate resursele naturale, modificarea și protejarea mediului înconjurător, promovând cetățeni sănătoși, prosperi, liberi și independenți;
- PEM-AVE va întreprinde măsuri de menținere a biodiversității, aspirațiilor și necesităților de menținere a echilibrului dintre exploatarea resurselor naturale și raționalitatea acestui act, asigurând supremația activităților ecologice;
- PEM-AVE militează pentru armonizarea legislației de mediu la cea europeană, acționând în direcția asanării morale a societății prin introducerea conceptului de eco-moralitate;
- Vom asigura dezvoltarea prosperă a economiei doar respectând cerințele de protecție a mediului înconjurător;
- Vom aprofunda reforma în agricultură prin susținerea agriculturii ecologice;
- Vom relansa ramurile industriei naționale prin prin implimentarea largă a surselor regenerabile de energie.

Punctaj atribuit – 2,5 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 3,5 puncte (program ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Tatiana Țîmbalist

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Oleg Cazac

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o informație declarativă referitor la acest capitol și anume:
“Crearea unor condiții favorabile pentru activitate și trai a reprezentanților tuturor etniilor de pe teritoriul Republicii Moldova”

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0,5 punct (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Elena Burghilă-Leonte

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

În programul concurentului electoral în cauză se regăsește o informație declarativă referitor la acest capitol:
„ameliorarea situației mediului ambiant”

Punctaj atribuit – 0,5 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0,5 punct (program foarte ignorant sub aspectul drepturilor omului).

Candidat independent Sergiu Iachim

1) Asigurarea integrității fizice și psihice, combaterea și prevenirea torturii, tratamentelor inumane și degradante din partea agenților statali

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

2) Asigurarea libertății persoanei, combaterea și prevenirea aresturilor arbitrare și nejustificate

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

3) Asigurarea procesului judecătoresc echitabil și remediilor efective împotriva încălcărilor drepturilor omului

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

4) Asigurarea libertății de exprimare și accesului liber la informație

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

5) Asigurarea libertății întrunirilor și a asocierii

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

6) Asigurarea libertății de conștiință și de religie

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

7) Combaterea și prevenirea discriminării și asigurarea incluziunii sociale pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

8) Combaterea și prevenirea violenței împotriva femeilor și traficului de ființe umane

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

9) Asigurarea dreptului la mediul înconjurător sănătos

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

10) Consolidarea instituțiilor specializate în domeniul apărării drepturilor omului și promovarea valorilor drepturilor omului prin instrumente strategice, campanii informaționale și activități educaționale

Prevederi consistente la acest capitol în programul concurentului electoral în cauză nu se regăsesc.

Punctaj atribuit – 0 puncte.

PUNCTAJ TOTAL – 0 puncte (program absolut ignorant sub aspectul drepturilor omului).